

Zápis č. 8 **Karbonylové sloučeniny**

Aldehydy a ketony

Karbonylové sloučeniny jsou deriváty uhlovodíku, které obsahují karbonylovou skupinu.

(str. 50 první žlutý rámeček, opište charakteristickou karbonylovou skupinu, na uhlík se váže dvojná vazba kyslík a dvě jednoduché vazby, uhlík je vždycky čtyřvazný)

Mezi karbonylové sloučeniny patří aldehydy a ketony.

Aldehydy mají zakončení vždy – **al**

Aldehydy jsou deriváty uhlovodíků, ve kterých je ke karbonylové skupině vázán atom vodíku a uhlovodíkový zbytek.

Zástupce: **Methanal – formaldehyd CH_3CHO** (opište také vždycky i strukturní vzorce ze strany 50, a, b, c)

Vlastnosti: bezbarvá, plynná, štiplavě páchnoucí jedovatá látka v obchodě ho známe pod názvem formalín vodný roztok 40% (vyrábí se z methanolu)

Použití: dezinfekční, konzervační prostředek, surovina pro výrobu plastů

Ethanal – acetaldehyd $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CHO}$

Vlastnosti: kapalina, štiplavého zápachu

Použití: výroba kaučuku, barviv a léčiv, vyrábí se z ethylenu nebo ethanolu

Ketony mají zakončení vždy – **on**

Ketony jsou deriváty uhlovodíků, ve kterých jsou karbonylové skupině dva uhlovodíkové zbytky.

Zástupce: **Aceton – dimethylketon CH_3COCH_3**

Vlastnosti: bezbarvá, těkává, hořlavá kapalina s typickým zápachem

Použití: výroba barviv, léčiv, plastů, rozpouštědlo barviv a laků

Pozor je zdraví škodlivý a jeho páry se vzduchem vytvářejí výbušnou směs